



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. VI. De cessatione legis per interpretationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

ptione facti, hoc deficiente, sive negativè, sive contrariè in casu & persona particulari, cessat quoque lex in tali casu, & persona particulari, cujus ratio est ex n. 247. Si autem fundetur in probabili seu communi periculo, esto in aliqua persona particulari cesset tale periculum; quia tamen non cessat commune periculum, quod evitare intendit lex; non propterea cessabit lex in persona particulari, ex hoc præcisè; quòd in ea negativè cesset tale periculum, ut constat ex n. cit. & ita tenet Castropalaus cit. n. 10. ac apud eum Suarez l. 6. de legib. c. 7. à n. 5. & toto c. 8. Sanchez l. 3. D. 3. n. 39. Bonacina, Salas, & alij. Contraria sententia videtur supponere rationem legis esse periculum talium inconvenientium in hac, vel illa persona, adeoque periculum particulare; sed hoc suppositum non subsistit.

1088. Prob. nam contraria sententia vult cessare legem in persona & casu particulari; quia in tali persona, & casu particulari cessat ratio legis, seu periculum eorum inconvenientium, propter quæ cavenda condita est lex; vel ergo volunt in persona particulari cessare periculum particulare, vel commune? sed neutrum dici potest; si enim dicunt primum, falluntur in supposito, quòd particulare periculum sit ratio talis legis; si secundum, falluntur, quòd cessante periculo alicujus mali in persona particulari, cesset esse periculum commune; ut per se patet; ergo. Sic ex eo, quòd Titius ante decimum sextum ætatis annum habeat maturitatem etiam majorem, quàm multi etiam post annum 18. &c. non sequitur quoad eum cessare legem irritativam professionis factæ ante legales annos; quia per hoc non cessat commune periculum, quod jus præsumit de insufficientia maturitatis judicij ad se perpetuò obligandum in tali statu; & sic in multis alijs.

§. V.

De cessatione legis per desuetudinem.

1089. Ante resolutionem not. inter desuetudinem, & consuetudinem legi contrariam, esse differentiam, prout constabit ex n. 1648. quòd hæc sit, quando per frequentiam actuum fit contra legem; il-

Tom. I.

la verò, quando lege non utimur. Est tamen non usus alius merè privativus, & contingens urgente, vel non urgente lege; alius necessarius. Per non usum necessarium non cessare legem, constat ex dict. à n. 187. idem est de non usu merè privativo non urgente lege. Loquimur ergo de desuetudine sumpta, non pro mera non acceptance legis (hæc enim differt à desuetudine, secundum dicta n. cit.) sed sumpta pro non usu, urgente lege.

Desuetudine porro legitimè completa, seu perfecta, posse cessare legem, constat ex n. 189. quid autem requiratur ad hoc, ut perfecta sit, & legitimè completa, dictum est à n. jam cit. Et ideo, cum quaeritur, an ad legem substantialiter pertineat, quòd acceptetur, vel in usum deducatur à populo? responderetur, non requiri, ut constituatur, & obligationem inducat; secus, ut ceptam obligationem continuet, prout exposuimus à n. 185. & ineptè tunc, cum urget lex, allegari, legem non esse acceptatam, vel in usum deductam, nisi prius desuetudo perfecta sit, & ut talis allegari possit, de quo V. n. 223. & seq. Qualiter autem cesset, vel abrogetur lex per consuetudinem, dicemus tit. de Consuet.

1090.

§. VI.

De cessatione legis per interpretationem.

1091. Interpretatio legis propriè non tollit, sed solum explicat legem in eo, quo ambigua, vel obscura erat. Si enim loquimur de interpretatione authentica; hæc solum statuit, sub quo sensu verba legis accipienda sint, & lex observanda, quo lex non tollitur, aut cessat, nisi quoad sensum, authenticæ declarationi oppositum, vel ambiguum, quem quoad subditos ante habebat; si autem loquimur de merè doctrinali; hæc vim legis tollendæ, propriè loquendò, non habet; sed (si requisitis nitatur fundamentis) solum fundandi apud alios judicium subjectivè probabile, quo scilicet apud se prudenter judicent, lege non comprehendi hunc, vel illum casum, hanc vel illam personam in talibus determinatè circumstantijs; consequenter se hic & nunc licitè id agere, quantum est vi talis legis, quin culpam

1091.

Ii

imputa-

imputabilem contrahant; cum ponantur operari ex conscientia nixa prudenti, ac rationabili fundamentò, inculpatè per iudicium intellectus sui approbato. Interpretatio igitur non tollit obligationem legis, sed declarat solum legem in hac circumstantia obligare, vel non obligare; & de hac materia V. dicta à n. 910.

§. VII.

De cessatione legis per derogationem.

1092. **D**erogatio legis est ablatio legis in perpetuum, quoad partem, non in totum. Communis regula est, quòd posterior lex Principis derogat priori, in quantum ei contraria est, licèt id non exprimat, ut habetur c. 1. de Constitut. in 6. ibi: *Licèt Romanus Pontifex (qui iura omnia in scrinio pectoris sui censetur habere) constitutionem condendò posteriorem (quamvis de ipsa mentionem non faciat) revocare noscatur*: quia tamen locorum specialium, & personarum singularium consuetudines, & statuta, cum sint facti, & in facto consistant, potest probabiliter ignorare, ipsis (dum tamen sint rationalia, per constitutionem noviter à se editam, nisi expressè caveatur in ipsa) non intelligitur in aliquo derogare. Not. autem si posterior priori in totum est contraria, priorem abrogari; si solum in aliquo, ei quoad illud derogari per posteriorem. Hinc derogatio non fit, nisi ad contraria, ut ex cit. c. colligit Fagnanus c. *Tuarum*, de privileg. n. 48.

1093. Ex hoc deducitur, quòd in Principe censetur esse notitia omnium iurium, sive legum communium. Hinc eum non excusat error, sive ignorantia juris, ut dicitur c. 1. cit. & habetur etiam L. *omnium*, C. de testamentis. Quare hoc ipso, quòd condatur novam legem priori contrariam, hæc vel abrogatur, vel derogatur, si prior fit ex jure communi. Hæc regula ampliari debet, ut procedat in statutis novis, quæ contrariantur prioribus à Magistratu conditis, ut notat Layman in cit. c. 1. n. 5. Deinde etiam, ut rescriptum posterius deroget priori, secundum quod ei contrariatur. Tertio in consuetudine generali, cui derogat specialis, ex eadem ratione, teste Layman cit. n. 6. Quarto in statutis conditis secundum jus commune, cui con-

stitutione posteriori derogatur; sic Azor p. 1. l. 5. c. 26. q. 17.

Econtra rursus limitatur, ut non procedat quoad decreta Concilij generalis, ubi requiritur eorum expressa mentio, de quo V. dicta à n. 521. Limitatur 2. quoad statuta particularia locorum, & personarum. Idem dic de similibus consuetudinibus ex n. priori; excipe, nisi conditæ sint secundum jus commune, cui per legem posteriorem derogetur, ut notatum in num. preced. vel suæ legi generaliter latæ Princeps adjiciat clausulam: *non obstante quocunque statuto, aut consuetudine in contrarium*; ita Gail l. 2. observ. 18. n. 1. Limitatur 3. ut non procedat in legibus anterioribus, quæ ad sui ab-vel derogationem exigunt specificam, & expressam sui mentionem. Hinc illis non derogat lex posterior, vel nullam eorum mentionem, vel tantum generalem faciens, sub clausula scilicet communi, *non obstante quocunque constitutione contraria*. Quia, cum Princeps censetur habere notitiam legis anterioris, non censetur ei velle derogare per subsequentem dispositionem nisi cum clausula, quam lex anterior ad ejusmodi effectum requirit.

Præter assignatam regulam de lege, seu constitutione derogante, afferri solet etiam alia, de qua Barbosa in jurisprudentia brocardica, seu axiomatica fuse agit l. 5. c. 5. axiom. 4. & est hæc: *generi per speciem derogatur*; & habetur in utroque jure, L. *in toto jure*, ff. de reg. juris L. *Sanctio*, ff. de penis, c. 1. & c. *pastoralis*, de reg. juris in 6. Sensus est, quòd *constitutio specialis deroget constitutioni generali*. Sic mandatum speciale derogat generali, non contra. Circa hanc regulam not. eam primò procedere in omni materia; sic Cardinalis Tuschus *practic. conclus. tom. 4. lit. G. conclus. 16. n. 1.* Deinde ut etiam procedat in legatis; sic Barbosa *loc. cit.* quod etiam verum est in fidei commissis, institutionibus, substitutionibus, & in omni ultima voluntate, item in legibus, statutis, consuetudinibus, compromissis, iudicijs, rescriptis, mandatis, & in omni actu, materia, & dispositione. Tertio, sive genus præcedat, sive sequatur, L. *Servo*, l. 5. ff. de pecul. leg. & Bald. in L. *toto jure*, ff. de reg. juris n. 7. & 14. hinc in probationibus, *probatio in specie delicti prævalet proba-*